

Motion till riksdagen

1988/89:Jo323

av Kent Carlsson och Anneli Hulthén (båda s)

De fjällnära skogarna

De fjällnära barrskogarna har ett mycket stort värde ur naturskyddssynpunkt. De utgör våra sista ursprungliga, större sammanhängande barrskogsområden. Tillsammans med intilliggande fjällområden bildar de unika vildmarker med lång kontinuitet. Vidsträckta arealer har kunnat utvecklas naturligt under relativ ostördhet. Mänsklig påverkan har förekommit, men stora omvälvande ingrepp har inte skett. Växter och djur som kräver ostörda ekosystem under lång tid har kunnat leva kvar här.

De fjällnära barrskogarna definieras som den skog som är belägen ovanför domänverkets tidigare skogsodlingsgräns (SO-gränsen). På statlig mark bedrevs här inget skogsbruk förrän i början av 1980-talet. Tidigare ansågs områdena biologiskt och/eller ekonomiskt omöjliga att bruka.

Genom tidigare gjorda överavverkningar i Norrlands inland samt generösa statliga bidrag ökade intresset för de fjällnära skogarna som virkesleverantörer. Några avgörande framsteg i återbeskogningsmöjligheterna hade inte gjorts när SO-gränsen avskaffades 1982, trots att dess ursprung delvis grundade sig på dessa problem.

Det ökande intresset för dessa marginella skogar har medfört en intensiv debatt om hur de skulle användas och framför allt hur de skulle kunna skyddas.

Tidigare riksdagsbeslut har lett till små förbättringar, men inget som på allvar har stoppat avverkningen, som för närvarande sker i snabb takt. Man har överlåtit åt kommuner och länsstyrelser att upprätta markanvändningsplaner, som syftar till att kartlägga i vilka områden motsättningar råder mellan skogsbruks- och naturvårdsintressen.

Det har visat sig att det var ett misstag att göra så. De lokala beslutsfattarna har inte klarat av att lösa motsättningarna och avverkningarna fortsätter. Möjligheterna att lösa dessa konflikter är helt avhängiga av de styrmöjligheter som finns i skogsvårdslagen. Eftersom sådana saknas är man helt hänvisad till skogsägarnas eget intresse. Det är snarare så att staten uppmanar till avverkning av fjällnära skogar genom att erbjuda olika typer av bidrag. Den dåliga ekonomin i det fjällnära skogsbruket framtvingar också högrationella avverkningsmetoder, med ännu större skador som följd.

En naturvårdsgräns bör införas. Denna gräns bör fastställas utifrån den tidigare SO-gränsen och de utredningar som redan gjorts i frågan, bl.a. av Svenska Naturskyddsföreningen. Ovanför denna gräns skall inte storskaligt skogsbruk bedrivas, utan endast avverkning i liten skala och med planerade

åtgärder för att säkerställa reproduktionen. Skogsstyrelsen bör få i uppdrag att konkretisera hur detta miljöanpassade skogsbruk skall utövas.

Mot. 1988/89

Jo323

De kostnader som dessa åtgärder skulle medföra kan täckas genom omformningar av det statliga bidragssystemet samt genom regionalpolitiska/näringspolitiska åtgärder. Då det småskaliga skogsbruket är mer arbetsintensivt och uthålligt än dagens metoder är det av regionalpolitiskt intresse att återgå till detta skogsbrukssystem.

Om ytterligare utredning av denna fråga krävs, bör ett avverkningsmoratorium införas under den tid utredningen pågår till dess att beslut kan fattas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om naturvårdsgräns och skydd för den fjällnära skogen.

Stockholm den 25 januari 1989

Kent Carlsson (s)

Anneli Hulthén (s)